

ZUZANNA GINCZANKA

Rozprawa

ZUZANNA GINCZANKA

Rozprawa

PANNA :

Barometry pulsują rtęcią. Fale epok biją o granit.
Izobary¹ barwione cynobrem² pełzną w strefie strzyżonych traw.
Żony wierne i w pasie wcięte, do niewieścich gotowe spraw,
pachnidłami suto się maszczą i nieskromny wdziewają aksamit.
W srebrny oksyd³ północ przetapia rozpaloną rudę zachodu,
unerwione czułe anteny lunatycznym krążą szeregiem.
Śpiewam piękne, szumiące zdarzenia, botaniczny rozkwitły Eden⁴,
wierzchy spraw tryskające kwiatami, rozwichrzone grzywy ogrodów.

Poezja, Wiedza, Obraz
świata

Poetka

TRYBUNAŁ :

Przemilczasz sprawy ważne dla spraw kwitnących różowo,
nie mów stygnącym szeptem: «Lew czyha na drodze i miecz».
Rozdrąż ubitą ziemię, pod ziemią wikła się rzecz,
poszukaj ssących korzeni pod mchami chmurnych parowów.
Z lenistwem tępo się tarzasz na pianie rozdętych pierzyn,
gdy tyle drogi przed tobą i drogi nie sposób skrócić,
nim świat z wodoru powstały w biały się wodór obróci,
dzieje swarliwe i wielkie przejdzie ci jeszcze przemierzyć.

Mędrzec

PANNA :

Nie wydawaj na mnie wyroku. Jeszcze przyplływ pieni się snami,
nienawykłe jeszcze mam ręce, żeby w morze rzucić się wplaw,
jeszcze patrzę senna i słaba: fale epok biją o granit,
fale epok rozkołysane niosą szczątki samotnych naw.

TRYBUNAŁ :

Amon⁵ dobry, czuły Ozyrys⁶,
sól kainitów⁷ stężył ci w kości,
w fosforytach⁸ mocnych cię wyrył,
w ścisłe przęśła szkielet wymościł —
zółty Amon, bóg dobrotliwy,
przeciw fali kazał płynąć;
jesteś treścią dziejów swarliwych,
jesteś świata treścią jedyną.
Płyńże od życia do życia,
zostawiaj znaki i słowa,

Sąd

¹izobara (geogr.) — linia na mapie łącząca punkty o takiej samej wartości ciśnienia atmosferycznego. [przypis edytorski]

²cynober (miner.) — minerał z gromady siarczków o czerwonym zabarwieniu. [przypis edytorski]

³oksyd (chem.) — tlenek; por. ang. *oxide*, fr. *oxyde*. [przypis edytorski]

⁴Eden (bibl.) — rajski ogród. [przypis edytorski]

⁵Amon (mit. egip.) — bóg uosabiający powietrze i wiatr. [przypis edytorski]

⁶Ozyrys (mit. egip.) — bóg śmierci i życia, Wielki Sędzia umarłych. [przypis edytorski]

⁷kainici — członkowie sekty gnostyckiej istniejącej w II wieku, czczący osoby potępiane w Biblii; tu może też: potomkowie Kaina, biblijnego pierwszego zabójcy. [przypis edytorski]

⁸fosforyt (geol.) — skała osadowa. [przypis edytorski]

jak na falujących obwiciach
z falą się tępą prawować.

PANNA:

Noce szumią jak muszle, płoną biblijne krzaki,
wzniosła, surowa Joanna strzyże baranią wełnę.
O, drogowskazy strzeliste, w czas niepojęte znaki,
niepochwycone przeczucia, ocknienia przypomnień pełne!
O, szklane gwiazdy przewodnie, w jelenich polarnych rogach,
O, znaki, które mi dano, a których pojąć nie umiem!
Nocny tętent czeremchy⁹ przez rozwalone wrota
trwoniłam nieroztropnie w płynnych południ poszumie.
Nie wydawaj na mnie wyroku. Jeszcze znak mnie zmyli niejeden,
zanim znajdę sprawy korzenne, gęsto mchami skryte od spodu,
nim porzucę szumiące zdarzenia, botaniczny rozkwitły Eden,
wierzchy spraw tryskające kwiatami i rozwiane grzywy ogrodów.

Rok 1936

⁹*czeremcha* — krzew lub drzewo z rodziny śliw, o silnie pachnących kwiatach. [przypis edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/ginczanka-rozprawa>

Tekst opracowany na podstawie: Wiersze wybrane, Czytelnik, 1953.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez fundację Nowoczesna Polska. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Paulina Dubielecka, Urszula Małecka.

Okładka na podstawie: *Catrin Austin*, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Pomóż uwolnić konkretną książkę, wspierając zbiórkę na [stronie wolnelektury.pl](http://stronie.wolnelektury.pl).

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).